

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság**

ítélete

Az ügy száma: Mfv.II.10.191/2017/5.

A tanács tagjai: Dr. Tálné dr. Molnár Erika a tanács elnöke
Dr. Bors Szilvia előadó bíró
Dr. Tánczos Rita bíró

A felperes:

A felperes képviselője:

Az alperes:

Az alperes képviselője: jogtanácsos

A per tárgya: kártérítési határozat hatályon kívül helyezése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: felperes

A felülvizsgálni kért jogerős határozat:

Szegedi Törvényszék 2.Mf.22.578/2016/4.

Az elsőfokú bíróság határozata:

Szegedi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 8.M.100/2016/11.

Rendelkező rész

A Kúria a Szegedi Törvényszék 2.Mf.22.578/2016/4. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy tizenöt nap alatt fizessen meg az alperesnek 10.000 (tízezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

A felülvizsgálati eljárásban felmerült 50.000 (ötvenezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

Tényállás

[1] A felperes az alperesnél állt hivatásos szolgálati jogviszonyban a ... Igazgatósága ... Osztályán pénzügyőr százados munkakörben. Feladata volt az alperesi eljárások körében az alperesi tájékoztatások szövegtervezetének elektronikus elkészítése az alperes belső rendszerének, a ... Rendszer felhasználásával. Az 1030/2007. bü. iktatószám alatt K. I. G.-ral szemben folyt eljárásban készített dokumentumok iratemplékeztetőjét a felperes 4

alkalommal „K. Barom” és 1 alkalommal „I. Kovács” fájlnevével címkézte, ezért K. I. G. feljelentést tett a felperesi cselekmény miatt az alperessel szemben, amely következtében az ügyészség nyomozást folytatott, s ennek eredményeként az alperes ellen személyiségi jogainak megsértése miatt pert indított. Az elsőfokon eljáró Fővárosi Törvényszék 22.P.22.741/2013/4. ügyszám alatt hozott ítéletében megállapította, hogy az alperes megsértette K. I. G. emberi méltóságát a fenti elnevezések használatával és alperest kötelezte 400.000 forint nem vagyoni kártérítés és 25.000 forint perköltség megfizetésére, ezt meghaladóan a keresetet elutasította. A másodfokon eljáró Fővárosi Ítéltábla 2.Pf.20.425/2014/4/II. ügyszám alatt hozott ítéletével az elsőfokú ítélet nem fellebbezett részét nem érintve, fellebbezett rendelkezését a per főtárgya tekintetében helybenhagyta, az alperest terhelő perköltség összegét 25.000 forintra leszállította és az alperest 15.000 forint fellebbezési költség megfizetésére kötelezte. A felülvizsgálati eljárás során a Kúria Pfv.IV.20.822/2015/7. számú ítéletével a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta. Az alperes K. I. G. részére 400.000 forint nem vagyoni kártérítést, 40.000 forint első- és másodfokú perköltséget, 2.260 forint késedelmi kamatot, összesen 442.260 forintot fizetett meg akként, hogy ebből 164.743 forintot beszámítás útján, 277.517 forintot átutalással teljesített.

- [2] Az alperes a felperessel szemben kártérítési eljárást rendelt el, melynek során K. J. vizsgálóbiztos a felperest meghallgatta és elkészítette vizsgálóbiztosi jelentését, melyben rögzítette, hogy a felperes a károkozást gondatlanul követte el. Az alperes a 2016. február 11-én kelt ... iktatószámú határozatával a felperest 340.000 forint kártérítés megfizetésére kötelezte arra hivatkozással, hogy a felperes K. I. G. személyiségi jogát sértő fájlneveket használt, mely cselekményét - a vizsgálóbiztosi jelentésben rögzített javaslattal szemben - szándékos magatartással követte el, mert belenyugodott abba, hogy a személyiségi jogokat sértő elnevezések mások tudomására jutnak, így eshetőleges szándéka terjedt ki a személyiségi jogsértésre. A felperes nem úgy járt el, ahogy az adott helyzetben általában elvárható, így a hivatásos szolgálati viszonyából eredő kötelezettsége megszegésével okozott kárért kártérítési felelősséggel tartozik.

A felperes keresete és az alperes ellenkérelme

- [3] A felperes kereseti kérelmében a kártérítési határozat hatályon kívül helyezését kérte perköltsége megállapítása mellett. Álláspontja szerint nem állapítható meg a magatartása jogellenessége, még eshetőleges szándékossága sem állt fenn a személyiségi jogsértésre, nem állapítható meg, hogy nem úgy járt el, ahogy az adott helyzetben általában elvárható, a kár bekövetkezését nem látta és nem is láthatta előre, így a magatartása és a kár bekövetkezése közötti okozati összefüggés sem állapítható meg. A fájlok elnevezésével nem K. I. G.-ra, hanem a az iratra kívánt utalni. A „ság” képző használatát nem engedélyezte a

rendszer a korlátozott karakterszám miatt. Tévesek az ítéletek megállapításai, mert a kifogásolt jelzők nem bárki részéről hozzáférhetők, előállíthatók, megtekinthetők, ugyanis a rendszer meghatározza a hozzáférési szinteket, így azt, hogy ő és előljárója rendelkezett csak hozzáféréssel. Továbbá az alperes hibázott, mert a perben nem ajánlott fel bizonyítást arra nézve, hogy a sérelmezett jelzők nem az irat részei. A bíróságok nem vizsgálták, hogy K. I. G. hogyan jutott a fájlnevekkel kapcsolatos információkhoz, nem hallgatták meg tanúként.

- [4] A felperes a kár összezszerűségét is vitatta arra figyelemmel, hogy egy része beszámítással került teljesítésre, amelynek következtében, a kár 340.000 forint összegű kifizetésével az alperes jogalap nélkül gazdagodik.
- [5] Az alperes a kereset elutasítását kérte perköltsége megállapításával együtt. Álláspontja szerint amennyiben a felperes úgy jár el, ahogy az adott helyzetben általában elvárható, sem a kártérítési határozat meghozatalára, sem jelen perre nem kerül sor. A Kúria megállapította a jogsértést, okozati összefüggést, vétkességet, a kár mértékét, így azt, hogy fájlnevként sem alkalmazható ilyen elnevezés, ezért a felperesi hivatkozások alaptalanok. A „ság” képző használatát a rendszer karakterszáma engedélyezte, a felperes szándékosságát a személyiségi jogot sértő jelzők többszöri használata alátámasztotta.

Az első- és a másodfokú ítélet

- [6] A Szegedi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 8.M.100/2016/11. számú ítéletével a felperes keresetét elutasította és kötelezte a felperest az alperes részére 49.700 forint perköltség megfizetésére.
- [7] Ítéletének indokolása szerint a jogerős ítélet megállapításai, így a kár bekövetkezte, annak mértéke, valamint a magatartás és kár közötti okozati összefüggés jelen eljárásban már nem tehető vitatottá, sem az, hogy a kár megfizetésre került. Utalt a Kúria Pfv.IV.20.822/2015/7. számú ítéletének indokolásában foglaltakra abban a körben, hogy a felperes lealacsonyító jelzőket használt, mely jelzők a társadalmi közfelfogás szerint is megalázó, lealacsonyító tartalommal bírnak, attól függetlenül, hogy e fájlnevek K. I. G. részére eljuttatott dokumentumokon már nem szerepeltek. A használat ténye elegendő a jogsértés megállapításához. Az elsőfokú bíróság azt is kimondta, hogy a felperestől elvárható, ilyen elnevezéssel ne illesse az alperes ügyfeleit, vagyis a felperes nem úgy járt el, ahogy az adott helyzetben tőle elvárható. A szolgálati jogviszonyból eredő kötelezettsége megszegésével a felperes az okozott kárért kártérítési felelősséggel tartozik.
- [8] Az összezszerűség körében kifejtette, hogy a felperes a jelzőket több alkalommal használta, így szándékosan írta be a rendszerbe, a „ság” képzőt használhatta volna, amennyiben az iratok tartalmára akart utalni, továbbá a kár bekövetkeztét, azaz a személyiségi

jogsértést is előre látta. A felperes belenyugodott, hogy a jogsértő elnevezések minimum egy szűk körben mások tudomására jutnak. A jogalap nélküli gazdagodás körében rögzítette, hogy az alperes beszámítással tartozást teljesített.

- [9] A jogalap nélküli gazdagodás körében kifejtette, hogy a beszámítás a teljesítés speciális módja, a kár összegének megfizetésével az alperes nem fog jogalap nélkül gazdagodni.
- [10] Indokolta a felajánlott bizonyítások mellőzésének okát.
- [11] A felperes fellebbezése alapján eljáró Szegedi Törvényszék 2.Mf.22.578/2016/4. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta és a felperest 8.500 forint másodfokú eljárási költség viselésére kötelezte.
- [12] A törvényszék osztotta az elsőfokú bíróság ítéletének jogi indokolásában írtakat a per főtárgya tekintetében. Megállapította, hogy a kár igazoltan 440.000 forint összegben állt fenn, a személyiségi jogsérelem magával a személyiségi jog megsértésével bekövetkezett, a felperesi magatartás és a bekövetkezett kár között fennállt az okozati összefüggés, felperes magatartása felróható volt, vétkesség szintjének vizsgálatakor az elsőfokú bíróság helyesen értékelte a többszöri jogsértő kifejezés alkalmazását és a nagyobb karakterszám használatának lehetőségét, így a felperes eshetőleges szándékát a jogsértés elkövetésére.
- [13] Az előreláthatóság körében kifejtette, hogy a felperesnek az általában elvárható magatartása tanúsítása esetén előre kellett látnia a jelzők jogsértő voltát, azaz a kár bekövetkeztébe is belenyugodott, amely alapján a teljes kár megtérítésére köteles azzal, hogy az alperes által választott teljesítési mód nincs kihatással a felperes mentesülésére. Az alperes a teljesítés tényét és összegét pedig igazolta.

A felülvizsgálati kérelem és a felülvizsgálati ellenkérelem

- [14] A felperes a felülvizsgálati kérelmében elsődlegesen a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és - a vizsgálóbiztosi jelentésben rögzített gondatlan károkozás megállapítás alapján történő - határozat meghozatalát, másodlagosan a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését az elsőfokú ítéletre kiterjedő hatállyal és új eljárás lefolytatását és új határozat hozatalát kérte. A Pp. 164.§ (1-2) bekezdései megsértésére hivatkozott.
- [15] Sérelmezte, hogy a másodfokú bíróság K. J. vizsgálóbiztos tanúkénti meghallgatására tett indítványát indokolás nélkül mellőzte és a vizsgálóbiztosi jelentést figyelmen kívül hagyta. Indítványával azt tudta volna bizonyítani, hogy nem látta előre a munkáltatója károsodását, mert tudomása szerint a rendszer adataihoz nem férhetett hozzá senki. Ezt az álláspontját támasztja alá az alapeljárás fellebbezésében maga a munkáltató, amikor rögzítette, hogy a dokumentumok emlékeztető neveit a kiadmányozó nem látta, mert a tájékoztatásokat a munkavállaló papír formátumban adta át. Valamint az a tény is, hogy több, mint egy év telt el a sértő kifejezések használata és K. I. G. feljelentése között, amely

időszakban senki nem hívta fel figyelmét a fájlnevek aggályosságára. Az akarati és a tudati oldalt együttesen kellett volna vizsgálnia a bíróságoknak, így a szándéknak nemcsak a magatartás jogellenességére, hanem a kár lehetséges bekövetkezésére és az okozati összefüggésre is ki kell terjedni. A bíróságok azonban a fenti indítványok mellőzésével ezt a vizsgálatot nem tudták lefolytatni. Nem vitatta, hogy az alperes hivatalos rendszere nem tartalmazhat sértő jellegű kifejezéseket, azonban ezek pusztán létéből nem következik, hogy szándékosan okozott volna személyiségi jogsérelmet K. I. G.-nak. Ha a szándéka erre irányult volna, nem ezen a többszörösen titkosított rendszeren keresztül teszi meg.

- [16] Az eljáró bíróságok ítéletükben rögzítik, hogy 5 alkalommal sértő kifejezést használt, azonban arra nem tértek ki, hogy K. I. G.-nak 13 esetben írt válaszlevelet és csak 5 alkalommal használt sértő kifejezést, s ezen esetekben - vizsgálat hiányában - a bíróságok azt sem tudták észlelni, hogy olyan kérelmekre történt válaszadás, melyek teljesítése lehetetlen volt, vagyis a sértő kifejezések a kérelmek tartalmára vonatkozott.
- [17] Érvelése szerint a jogerős ítélet nem tért ki arra, hogy a 340.000 forint megfizetésével és - az egyébként behajthatatlan - 164.743 forint beszámítással befolyt összeg figyelembevételével az alperes 504.743 forinthez jut. A beszámított összeget vele szemben is be kellett volna számítani, mert ezen összeghez az ő cselekménye folytán jutott az alperes.
- [18] Az alperes a felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását és perköltsége megállapítását kérte annak helyes tényállása és jogi indokolása alapján.
- [19] Álláspontja szerint a vizsgálóbiztos tanúkénti meghallgatása nem volt indokolt, mert a cselekmények elkövetésekor nem volt jelen, közvetlen észlelése a történetekről nem volt.
- [20] A vizsgálóbiztosi jelentésben rögzített vétkességi minősítés nem köti, az attól való eltérésnek pedig indokát adta, így azt, hogy kellő gondos magatartás tanúsítása esetén a felperes tudomást szerzett volna arról, hogy a fájlneveket nemcsak ő, és előljárója ismerheti meg, továbbá a jogsértés bekövetkeztének nem feltétele, hogy mások tudomást szerezzenek a kifejezésekről.
- [21] A szándékos károkozás körében nem csupán a sértő kifejezések létezése került értékelésre, hanem a kifejezések többszöri alkalommal történt használata, a felperes karakterszám korlátozásra való alaptalan hivatkozása.
- [22] Érvelése szerint a felperessel szemben nincs olyan tartozása, ahol beszámítással kellene élni, valamint a beszámítás alaptalanul csökkentené felperes kártérítési összegét, továbbá nem merülhet fel a jogalap nélküli gazdagodás és a káron szerzés sem, mert 442.260 forintot megfizetett.

A Kúria döntése és annak jogi indokai

- [23] A felperes felülvizsgálati kérelme a következők szerint nem

megalapozott.

- [24] A felülvizsgálati kérelem kitért arra, hogy a jogerős ítélet a Pp. 164.§ (1-2) bekezdéseinek nem felelt meg, mert a másodfokú bíróság K. J. vizsgálóbiztos tanúkenti meghallgatására tett indítványát indokolás nélkül mellőzte és a vizsgálóbiztosi jelentést figyelmen kívül hagyta. Ekörben a Kúria megállapította, hogy a Pp. 164. § (1-2) bekezdése azt rögzíti, hogy a per eldöntéséhez szükséges tényeket általában annak a félnek kell bizonyítania, akinek érdekében áll, hogy azokat a bíróság valóban fogadja el, valamint, hogy a bíróság bizonyítást hivatalból akkor rendelhet el, ha azt törvény megengedi. A Pp. 221.§ (1) bekezdésének rendelkezése szerint az ítélet indokolásában röviden elő kell adni a bíróság által megállapított tényállást az arra vonatkozó bizonyítékok megjelölésével, hivatkozni kell azokra a jogszabályokra, amelyeken a bíróság ítélete alapszik. Meg kell röviden említeni azokat a körülményeket, amelyeket a bíróság a bizonyítékok mérlegelésénél irányadónak vett, végül utalni kell azokra az okokra, amelyek miatt a bíróság valamely tényt nem talált bizonyítottnak, vagy amelyek miatt a felajánlott bizonyítást mellőzte. A másodfokú bíróság jogi indokolása kiterjed a fellebbezés lényegét jelentő jogszabály-értelmezéssel kapcsolatos álláspontjának kifejtésére (Legfelsőbb Bíróság Pfv. IX. 22 453/2000. - BH2003. 240. II.), tartalmazza az eltérő jogi érvelést a megjelölt jogszabályhelyek körében. A törvényszék ítélete a felajánlott bizonyítás mellőzésének indokaira azonban nem utal, ezért a törvényszék eljárási szabályt sértett, amely szabálysértésnek azonban az ügy érdemi elbírálására érdemi kihatása azért nem volt, mert a vizsgálóbiztos a cselekmények elkövetésénél nem volt jelen. A cselekmény személyiségi jog megsértése körében pedig nem volt jogi relevanciája annak, hogy a kifejezéseket ki láthatta, mert a kifejezések használata valósította meg az emberi méltóság sérelmét. A magatartás vétkessége, a kár bekövetkeztére vonatkozó tudattartalom megítélése és az okozati összefüggés fennállása vonatkozásában sem a vizsgálóbiztos jogi álláspontja, sem az általa esetlegesen vallott felperesi - kellő körütekintés hiánya miatti - hozzáférési, megismerési tudattartalom eredményezte a megállapításokat, mert a felperestől elvárható volt, hogy tudja e kifejezések használata emberi méltóságot sért. A Kúria megjegyzi, hogy a felperes - tartalmában - arra történő hivatkozása, hogy joggal bízhatott abban, hogy a jogsértés nem derül ki, arról más nem szerez tudomást, a magatartás vétkességét, a kár bekövetkeztét nem menti ki és az okozati összefüggés hiányát sem igazolja.
- [25] A felperes eljárási szabálysértésként jelölte meg a vizsgálóbiztosi jelentés - a bizonyítékok köréből történő - figyelmen kívül hagyását is. E vonatkozásban a Kúria megállapította, hogy az eljáró bíróságok indokolták az attól eltérő jogi álláspontjukat, így azt, hogy miért állapították meg, hogy a felperes a cselekményét eshetőleg szándékkal követte el (elsőfokú ítélet 5. oldal 5. és 6. bekezdés, másodfokú ítélet 5. oldal 2., 3. és 4. bekezdés).

- [26] Fentieken túl megjegyzi a Kúria, hogy a kártérítési felelősség megítélésénél nem annak volt jelentősége, hogy a válaszlevelek mekkora %-ában történt sértő kifejezés használata, hanem annak, hogy sértő kifejezések használata történt, s arra több alkalommal is sor került.
- [27] A felperes kifogásolta, hogy a jogerős ítélet nem tért ki - az alperesi beszámításra figyelemmel - a káron szerzés tilalmára. A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (továbbiakban: Ptk.) 6:522.§ (3) bekezdésének rendelkezése szerint a kártérítést csökkenteni kell a károsultnak a károkozásból származó vagyoni előnyével, kivéve, ha ez az eset körülményeire tekintettel nem indokolt. A jogerős ítélet megállapította, hogy az alperes beszámítással és átutalással is teljesíthetett, az által választott teljesítési mód nem hat ki a kártérítés összegére. A beszámítással az alperes korábbi kintlevősége került csökkentésre, de a csökkentéssel és a felperesi teljesítéssel nem jutott nagyobb kártérítéshez, mint ami a kárát fedezte, így a káreseményből rá nézve előnye nem származott, hiszen csupán egy korábbi tartozás került sikeresen megtérülésre, s ekként nem valósult meg a káron szerzés.
- [28] Mindezekre tekintettel a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján az indokolás kiegészítésével hatályában fenntartotta.

Záró rész

- [29] A pervesztes felperes a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles megfizetni az alperes felülvizsgálati eljárási költségét.
- [30] A felülvizsgálati eljárásban felmerült 50.000 forint felülvizsgálati eljárási illeték mértékét az Itv. 50.§ (1) bekezdés II. fordulata határozza meg, amely a felperes személyes illetékmentességre tekintettel a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 14. §-a alapján az állam terhén marad.
- [31] A felülvizsgálat lehetőségét a Pp. 271. § 1) pontja zárja ki.
- [32] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

Budapest, 2017. október 18.

Dr. Tálné dr. Molnár Erika s.k. a tanács elnöke, Dr. Bors Szilvia s.k. előadó bíró, Dr. Tánczos Rita s.k. bíró

A kiadmány hitelélül:

bírósági ügyintéző